

Sadržaj

Uvod	1
I PHP	9
1 Kratak kurs PHP-a	11
Upotreba PHP-a	12
Probna aplikacija: Bobovi auto-delovi	12
Ugradnja PHP koda u HTML kôd	14
Dodavanje dinamičkog sadržaja stranici	18
Pristup promenljivama obrasca	20
Identifikatori	24
Promenljive koje deklariše korisnik	24
Dodeljivanje vrednosti promenljivama	25
Tipovi promenljivih	25
Deklarisanje i upotreba konstanti	27
Opseg važenja promenljive	28
Operatori	29
Upotreba operatora: izračunavanje ukupnog iznosa na obrascu	36
Prioriteti i asocijativnost: izračunavanje izraza	37
Funkcije za rad s promenljivama	39
Upravljačke strukture	41
Donošenje odluka u uslovnim strukturama	41
Petlje: ponavljanje akcija	46
Izlazak iz upravljačke strukture	50
Upotreba alternativnih oblika sintakse za upravljačke strukture	50
Struktura declare	50
Šta sledi	51
2 Snimanje i učitavanje podataka	53
Snimanje podataka	53
Snimanje i učitavanje porudžbina	54
Obrada datoteka	55
Otvaranje datoteke	55
Upisivanje u datoteku	60
Zatvaranje datoteke	62
Ostale korisne funkcije za rad s datotekama	68
Zaključavanje datoteka	70

Bolji način: sistemi za upravljanje bazama podataka	71
Dodatna literatura	72
Šta sledi	72
3 Upotreba nizova	73
Šta je niz?	73
Nizovi s numeričkim indeksima	74
Nizovi s drugačijim indeksima	76
Operatori za rad s nizovima	79
Višedimenzionalni nizovi	79
Sortiranje nizova	83
Sortiranje višedimenzionalnih nizova	84
Promena redosleda elemenata niza	86
Ostale radnje s nizovima	91
Dodatna literatura	95
Šta sledi	95
4 Rad sa znakovnim vrednostima i regularnim izrazima	97
Primer aplikacije: Smart Form Mail	97
Formatiranje znakovnih vrednosti	99
Spajanje i razdvajanje znakovnih vrednosti	105
Poređenje znakovnih vrednosti	107
Funkcije za utvrđivanje podudarnosti i za zamenjivanje znakovnih podnizova	108
Regularni izrazi	112
Pronalaženje znakovnih podnizova pomoću regularnih izraza	117
Zamena delova znakovne vrednosti pomoću regularnih izraza	118
Razbijanje znakovnih vrednosti na sastavne delove pomoću regularnih izraza	118
Poređenje funkcija za rad sa znakovnim vrednostima i funkcija za rad sa regularnim izrazima	119
Dodatna literatura	119
Šta sledi	119
5 Višekratna upotreba koda i pisanje funkcija	121
Višekratna upotreba koda	121
Upotreba iskaza <code>require()</code> i <code>include()</code>	122
Upotreba iskaza <code>require()</code> u šablonima za Web stranice	124
Upotreba funkcija	130
Prednosti pisanja vlastitih funkcija	133
Parametri funkcija	135

Opseg važenja	137
Prenošenje parametara po referenci i po vrednosti	139
Povratak iz funkcije	140
Vraćanje vrednosti iz funkcija	142
Rekurzija	143
Dodatna literatura	145
Šta sledi	145
6 Objektno orijentisani PHP	147
Objektno orijentisani koncepti	147
Izrada klasa, atributa i operacija	150
Instanciranje klase	151
Upotreba atributa klase	152
Upravljanje pristupom pomoću modifikatora <code>private</code> i <code>public</code>	154
Pozivanje operacija klase	155
Nasleđivanje	156
Projektovanje klasa	161
Pisanje koda klase	162
Naprednija i nova objektno orijentisana funkcionalnost u PHP-u	170
Šta sledi	178
7 Obrada izuzetaka	179
Koncepti obrade izuzetaka	179
Klasa <code>Exception</code>	181
Izuzeci koje korisnik definiše	182
Izuzeci u aplikaciji Bob's Auto Parts	184
Izuzeci i drugi PHP-ovi mehanizmi za obradu grešaka	188
Dodatna literatura	188
Šta sledi	188
II MySQL	189
8 Projektovanje baze podataka za Web	191
Koncepti relacionih baza podataka	192
Projektovanje baze podataka za Web	195
Arhitektura baze podataka za Web	199
Dodatna literatura	201
Šta sledi	201
9 Izrada baze podataka za Web	203
Upotreba MySQL monitora	204
Prijavljivanje na MySQL	205
Izrada baza podataka i korisničkih naloga	206

Korisnički nalozi i ovlašćenja	206
Uvod u MySQL-ov sistem ovlašćenja	207
Definisanje korisnika koji pristupa preko Weba	212
Upotreba odgovarajuće baze podataka	212
Izrada tabela baze podataka	213
Identifikatori u MySQL-u	218
Tipovi podataka u kolonama	219
Dodatna literatura	224
Šta sledi	224
10 Rad sa MySQL-ovom bazom podataka	225
Šta je SQL?	225
Unošenje podataka u bazu	226
Učitavanje podataka iz baze	228
Ažuriranje zapisa u bazi podataka	241
Naknadne izmene struktura tabela	242
Brisanje zapisa iz baze podataka	244
Brisanje tabela	244
Brisanje cele baze podataka	245
Dodatna literatura	245
Šta sledi	245
11 Pristup bazi podataka sa Weba pomoću PHP-a	247
Arhitektura baze podataka za rad na Webu	248
Zadavanje upita bazi podataka sa Weba	251
Provera i filtriranje ulaznih podataka	251
Uspostavljanje veze s bazom podataka	252
Izbor baze podataka	253
Zadavanje upita bazi podataka	254
Učitavanje rezultata upita	254
Prekidanje veze s bazom podataka	256
Unošenje novih podataka u bazu	256
Upotreba unapred pripremljenih iskaza	260
Ostali PHP-ovi interfejsi za rad s bazama podataka	261
Upotreba generičkog interfejsa za baze podataka: PEAR DB	262
Dodatna literatura	264
Šta sledi	264
12 Administriranje MySQL servera	265
Karakteristike sistema ovlašćenja	265
Zaštita MySQL-ove baze podataka	270
Prikazivanje dodatnih informacija o bazama podataka	273
Brže izvršenje upita pomoću indeksa	279

Optimizovanje baze podataka	279
Rezervne kopije baze podataka	280
Obnavljanje baze podataka	281
Replikovanje	281
Dodatna literatura	284
Šta sledi	284
13 Naprednije programiranje u MySQL-u	285
Komanda <code>LOAD DATA INFILE</code>	285
Mašine baze podataka	286
Transakcije	287
Spoljni ključevi	289
Uskladištene procedure	290
Dodatna literatura	296
Šta sledi	296
III Elektronska trgovina i bezbednost	297
14 Upravljanje Web lokacijom za elektronsku trgovinu	299
Razmatranje ciljeva	299
Tipovi komercijalnih Web lokacija	300
Rizici i opasnosti	309
Izbor strategije	312
Šta sledi	312
15 Zaštita podataka u elektronskoj trgovini	313
Važnost podataka koje prikupljate	314
Bezbednosne pretnje	314
Kompromis između upotrebljivosti, performansi, troškova i bezbednosti	321
Izrada bezbednosnog pravilnika	321
Principi provere identiteta korisnika	322
Provera identiteta korisnika	323
Osnove šifrovanja podataka	323
Šifrovanje privatnim ključem	325
Šifrovanje javnim ključem	325
Digitalni potpisi	326
Digitalni sertifikati	327
Bezbedni Web serveri	327
Nadgledanje aktivnosti u sistemu i beleženje u dnevnike	328
Zaštitne barijere	329
Izrada rezervnih kopija	329
Fizička zaštita	330
Šta sledi	331

16 Provera identiteta korisnika pomoću PHP-a i MySQL-a . . .	333
Identifikovanje korisnika	333
Kontrola pristupa resursima	334
Osnovna provera identiteta	342
Osnovna provera identiteta u PHP skriptovima	343
Osnovna provera identiteta pomoću datoteka .htaccess servera Apache . . .	345
Osnovna provera identiteta na Web serveru IIS	348
Provera identiteta pomoću modula mod_auth_mysql	351
Namensko rešenje za proveru identiteta korisnika	353
Dodatna literatura	353
Šta sledi	353
17 Realizovanje bezbednih transakcija	355
Zaštita transakcija	355
Upotreba protokola SSL	359
Provera ispravnosti podataka koje korisnik unosi	362
Zaštita skladišta za podatke	363
Određivanje da li ćete čuvati brojeve kreditnih kartica	364
Šifrovanje podataka pomoću PHP koda	365
Dodatna literatura	373
Šta sledi	373
IV Napredne PHP tehnike	375
18 Rad sa sistemom datoteka i serverom	377
Slanje datoteka na server	377
Česti problemi	383
Funkcije za rad s direktorijumima	384
Rad sa sistemom datoteka	387
Funkcije za izvršavanje komandi	391
Saradnja sa okruženjem: funkcije getenv () i putenv ()	393
Dodatna literatura	394
Šta sledi	394
19 Upotreba mrežnih funkcija i protokola	395
Pregled mrežnih protokola	395
Slanje i primanje poruka e-poštom	396
Upotreba resursa koji se nalaze na drugim Web lokacijama	396
Mrežne pretraživačke funkcije	400
Upotreba protokola FTP	404
Dodatna literatura	412
Šta sledi	412

20 Rad s datumima i vremenima	413
Učitavanje tekućeg datuma i vremena pomoću PHP skripta	413
Konverzija između PHP-ovih i MySQL-ovih formata za datume	417
Proračuni s datumima u PHP-u	419
Proračuni s datumima u MySQL-u	420
Računanje u milisekundama	422
Upotreba kalendarskih funkcija	422
Dodatna literatura	423
Šta sledi	423
21 Generisanje slika	425
Podešavanje podrške za rad sa slikama u PHP-u	426
Formati za slike	426
JPEG	426
PNG	427
WBMP	427
GIF	427
Izrada slika	428
Upotreba automatski generisanih slika na drugim stranicama	433
Upotreba teksta i fontova za generisanje slika	434
Crtanje geometrijskih oblika i predstavljanje podataka u obliku dijagrama	442
Druge funkcije za rad sa slikama	449
Dodatna literatura	450
Šta sledi	450
22 Upravljanje sesijama u PHP-u	451
Šta je upravljanje sesijama?	451
Kako se odvija sesija	451
Programiranje jednostavne sesije	454
Jednostavan primer rada sa sesijom	455
Podešavanje sistema za upravljanje sesijama	458
Upotreba sesija za identifikovanje korisnika	458
Dodatna literatura	464
23 Ostale korisne mogućnosti	465
Upotreba magičnih navodnika	465
Izračunavanje vrednosti izraza zadatog u obliku teksta: <code>eval()</code>	466
Prekid izvršavanja skripta: komande <code>die</code> i <code>exit</code>	467
Serijalizovanje promenljivih i objekata	468
Pribavljanje podataka o izvršnom okruženju	469
Dinamičko učitavanje proširenja PHP-a	470

Privremene izmene radnog okruženja skripta	470
Isticanje delova sintakse izvornog koda	471
Upotreba PHP-a s komandne linije	472
Šta sledi	473
V Praktični projekti	475
24 Upotreba PHP-a i MySQL-a u većim projektima	477
Primena principa softverskog inženjerstva na razvoj Web aplikacija	478
Planiranje i vođenje projekta Web aplikacije	478
Višekratna upotreba koda	479
Pisanje koda koji se lakše održava	480
Upravljanje verzijama koda	484
Izbor razvojnog okruženja	486
Dokumentovanje projekata	486
Izrada prototipa	487
Razdvajanje logike od sadržaja	488
Optimizovanje koda	488
Testiranje koda	490
Dodatna literatura	491
Šta sledi	491
25 Otklanjanje grešaka	493
Programske greške	493
Pomoć za ispitivanje promenljivih	501
Nivoi obaveštenja o greškama	503
Podešavanje nivoa obaveštenja o greškama	504
Izazivanje grešaka	506
Obrada grešaka	506
Šta sledi	509
26 Identifikovanje korisnika i personalizovanje prezentacije . .	511
Opis problema	511
Komponente rešenja	512
Pregled rešenja	513
Izrada baze podataka	515
Izrada osnovne verzije Web lokacije	516
Identifikovanje korisnika	519
Unošenje i učitavanje obeleživača	537
Prikazivanje preporuka	542
Zaokruživanje aplikacije i moguća proširenja	545
Šta sledi	546

27 Izrada korpe za kupovinu	547
Opis problema	547
Komponente rešenja	548
Pregled rešenja	549
Priprema strukture baze podataka	553
Izrada Web kataloga	555
Izrada korpe za kupovinu	562
Obrada uplata	577
Izrada administratorskog interfejsa	579
Proširenja i dopune projekta	588
Upotreba postojećeg sistema	588
Šta sledi	588
28 Izrada sistema za upravljanje sadržajem	589
Opis problema	589
Zahtevi koje treba da ispunimo	590
Postojeći sistemi	590
Ažuriranje sadržaja	590
Upotreba metapodataka	592
Formatiranje izlaznih podataka	593
Struktura/pregled rešenja	594
Izrada aplikacije za upravljanje sadržajem	597
Šta sledi	617
29 Izrada aplikacije za usluge e-pošte	619
Opis problema	619
Komponente rešenja	620
Pregled rešenja	621
Izrada baze podataka	623
Arhitektura skripta	624
Prijavljivanje u aplikaciju i odjavljivanje iz nje	630
Otvaranje novog naloga	633
Čitanje prispelih poruka	638
Slanje poruka e-poštom	648
Proširenja projekta	652
Šta sledi	652
30 Izrada aplikacije za upravljanje listama slanja	653
Opis problema	654
Komponente rešenja	654
Pregled rešenja	655
Izrada baze podataka	657
Arhitektura skripta	659

Prijavljivanje za rad u aplikaciji	667
Realizovanje funkcija namenjenih korisniku	673
Programiranje funkcija za administratora	686
Šta sledi	703
31 Izrada Web foruma	705
Opis problema	705
Komponente rešenja	706
Pregled rešenja	707
Izrada baze podataka	709
Prikaz stabla poruka	711
Prikazivanje sadržaja poruka	724
Unošenje novih poruka	726
Moguća proširenja projekta	733
Upotreba postojećeg sistema	733
Šta sledi	733
32 Generisanje personalizovanih dokumenata u formatu PDF	735
Opis problema	735
Poređenje formata dokumenata	736
Komponente rešenja	740
Pregled rešenja	743
Rešavanje problema s HTTP zaglavljima	767
Proširenja projekta	767
Dodatna literatura	768
Šta sledi	768
33 Povezivanje sa Web servisima pomoću XML-a i SOAP-a	769
Opis problema	769
Komponente rešenja	776
Pregled rešenja	778
Instaliranje koda projekta	811
Proširenja projekta	811
Dodatna literatura	811
VI Dodaci	813
A Instaliranje PHP-a i MySQL-a	815
Upotreba PHP-a kao CGI programa ili kao modula	816
Instaliranje Apachea, PHP-a i MySQL-a u Unixu	816
Instaliranje Apachea, PHP-a i MySQL-a u Windowsu	826

Instaliranje biblioteka PEAR.	834
Podešavanje drugih konfiguracija	835
B Izvori informacija na Webu	837
Izvori informacija o PHP-u	837
Izvori informacija o MySQL-u i SQL-u	839
Izvori informacija o serveru Apache	840
Izvori informacija o razvoju Web aplikacija	840
Spisak termina korišćenih u knjizi.	841
Indeks	843